

**Hội thảo tập huấn: Chiến lược phát triển trên hệ thống sông
Mê Kông: Bối cảnh, tác động và các chính sách thích ứng**

Bài 2

**PHƯƠNG PHÁP LUẬN TRONG NGHIÊN
CỨU CHÍNH SÁCH CÔNG**

Cần Thơ, ngày 22 – 23 /6/2012

Nội dung

- Bước 1: Đặt vấn đề.
- Bước 2: Nghiên cứu thông tin tổng quan
- Bước 3: Thiết kế nghiên cứu
- Bước 4: Thực hiện nghiên cứu
- Bước 5: Kết luận và kiến nghị

CÁC BƯỚC TRONG NGHIÊN CỨU CHÍNH SÁCH

Đặt vấn đề

**Nghiên cứu thông tin
tổng quan**

Thiết kế nghiên cứu

Thực hiện nghiên cứu

Kết luận và Kiến nghị

BƯỚC 1: ĐẶT VẤN ĐỀ

Đặt vấn đề là gì?

Phân tích sơ thực thực trạng và Xác định các vấn đề trọng tâm để phục vụ cho việc nghiên cứu và phân tích tiếp theo.

Các khó khăn thường gặp khi đặt vấn đề:

- Thực trạng và các vấn đề chính sách thường phức tạp và liên quan đến nhiều khía cạnh khác nhau.
- Khó nhận diện được các bản chất của vấn đề. Đôi khi vấn đề được nhận diện ban đầu lại không đúng với thực tế.
- Các mục tiêu đặt ra thường không rõ ràng và có tính tham vọng cao.

BƯỚC 1: ĐẶT VẤN ĐỀ

Như thế nào là một “đặt vấn đề” tốt?

- Các vấn đề được lựa chọn tập trung vào những khía cạnh mấu chốt và có khả năng giải quyết được.
- Lý diễn giải một cách dễ hiểu và logic về việc tại sao lại lựa chọn các vấn đề này.
- Loại bỏ được những thông tin / khía cạnh ít liên quan.

BƯỚC 1: ĐẶT VẤN ĐỀ

Ví dụ của đặt vấn đề:

Thực trạng:

Ô nhiễm môi trường ở các làng nghề ngày càng trầm trọng.

Vấn đề chính sách:

Các chính sách Bảo vệ môi trường hiện hành có hiệu quả trong việc hạn chế ô nhiễm môi trường ở các làng nghề hay không?

Các câu hỏi cần được đặt ra?

- Các vấn đề ô nhiễm môi trường chính ở làng nghề là gì?
- Các làng nghề và hộ gia đình đã thực hiện những giải pháp gì đối với các vấn đề môi trường?
- So với các quy định hiện hành, các làng nghề đã / chưa tuân thủ những gì, tại sao?

BƯỚC 2: NGHIÊN CỨU THÔNG TIN TỔNG QUAN

Không bao giờ có thể xây dựng được một chính sách phù hợp nếu không nghiên cứu một cách có hệ thống và hiểu rõ cả về chiều sâu và mức độ phức tạp của những chính sách hiện hành và quá khứ đối với vấn đề liên quan.

(Black, 2002)

BƯỚC 2: NGHIÊN CỨU THÔNG TIN TỔNG QUAN

Cần nhắc về các thông tin sau:

- Lĩnh sử hình thành và quá trình thực hiện chính sách?
- Môi trường chính trị, kinh tế, xã hội liên quan đến chính sách.
- Những cơ quan nào có vai trò trong quá trình xây dựng, thực thi và giám sát chính sách?
- Phạm vi và đối tượng ảnh hưởng của chính sách?
- Quá trình thực hiện đã nảy sinh những vấn đề gì, tại sao?
-

BƯỚC 3: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU

- Xây dựng các mục tiêu cụ thể của nghiên cứu
- Xác định các số liệu / thông tin cần thu thập.
- Xác định phương pháp sẽ được sử dụng cho nghiên cứu.

BƯỚC 3: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU

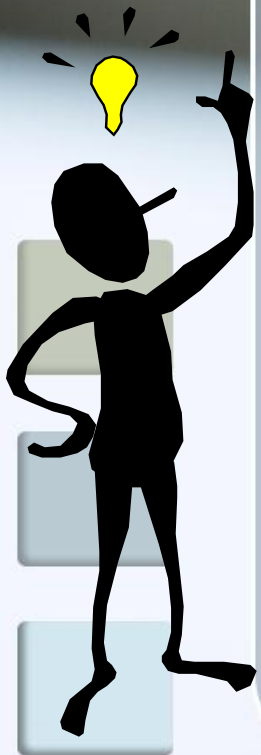
Xây dựng mục tiêu

“Mục tiêu” được xây dựng sau khi phân tích sơ lược thực trạng và xác định được các vấn đề cần nghiên cứu.

“Mục tiêu” thiết lập những chỉ tiêu có thể định lượng mà nghiên cứu cần đạt được.

Ví dụ: Mục tiêu

- Nhận diện được những điểm bất cập trong chính sách bảo vệ môi trường hiện hành đối với làng nghề.
- Xây dựng các đề xuất sửa đổi chính sách nhằm kiểm soát tốt hơn vấn đề ô nhiễm làng nghề.

BƯỚC 3: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU

Xác định các thông tin / số liệu cần thu thập?

- Cần những số liệu gì để trả lời câu hỏi nghiên cứu và đạt được mục tiêu nghiên cứu.
- Có thể thu thập các thông tin này từ đâu?
- Thông tin được thu thập như thế nào (vd: bảng hỏi, phỏng vấn ...)

BƯỚC 3: THIẾT KẾ NGHIÊN CỨU

Xác định các phương pháp sẽ được sử dụng

- Các số liệu sẽ được cấu trúc như thế nào?
- Cần thực hiện những so sánh gì?
- Các kết quả sẽ được đánh giá như thế nào?
- Các kết quả sẽ được lượng hóa và so sánh như thế nào?
- Những kết luận nào sẽ được đưa ra?

BƯỚC 4: THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU

Các nội dung chính trong thực hiện nghiên cứu

- Thu thập số liệu.
- Xử lý số liệu.
- Trình bày kết quả xử lý số liệu.
- Phân tích các kết quả.
- Đề xuất các lựa chọn và phân tích chi phí – lợi ích.

BƯỚC 4: THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU

Thu thập số liệu

- Thông tin thứ cấp: Số liệu thống kê từ các bộ ngành, các kết quả nghiên cứu liên quan.
- Thông tin sơ cấp
 - Bảng hỏi điều tra
 - Phỏng vấn trực tiếp
 - Biểu đồ thời tiết
 - Lịch mùa vụ.
 - PRA
 -

BƯỚC 4: THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU

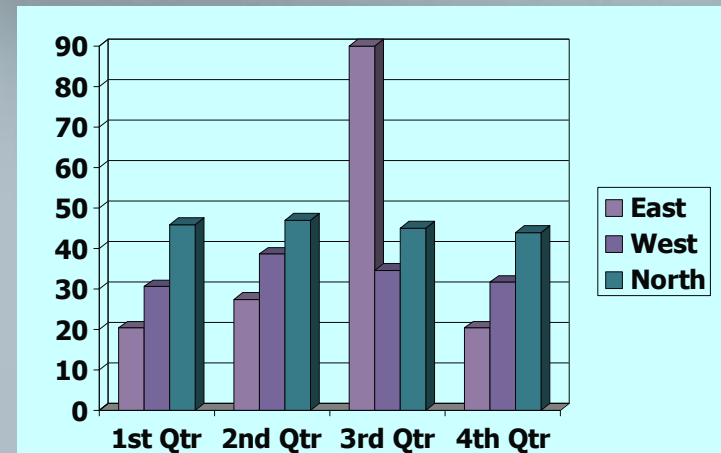
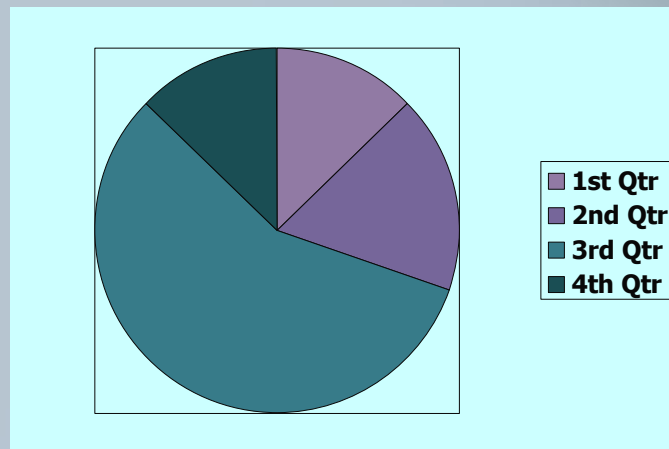
Xử lý số liệu

- Phương pháp biểu đồ.
- Các phương pháp thống kê: Hồi quy tuyến tính, hồi quy phi tuyến, so sánh ...
- Phương pháp ma trận
- Phương pháp chồng bản đồ
-

BƯỚC 4: THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU

Trình bày số liệu

- Trình bày số liệu cho phù hợp với mục tiêu nghiên cứu.
- Logic
- Rõ ràng
- Đảm bảo tính xác thực

BƯỚC 4: THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU

Phân tích số liệu

- Các suy luận phải có tính chặt chẽ và logic.
- Các phân tích phải được dựa trên số liệu đã trình bày.
- Các lựa chọn chính sách khác cần được đề xuất

BƯỚC 4: THỰC HIỆN NGHIÊN CỨU

Phân tích chi phí – lợi ích của những giải pháp đưa ra

- Xác định các lợi ích khi áp dụng các giải pháp (lợi ích kinh tế, môi trường, xã hội ...), có thể lượng hóa được hay không?
- Xác định các chi phí khi áp dụng các giải pháp (về chính trị, kinh tế, môi trường, xã hội), có thể lượng hóa được không.
- Định lượng những chi phí và lợi ích có thể lượng hóa.
- So sánh các chi phí và lợi ích đã được lượng hóa
- Đưa ra kết luận cho phân tích chi phí / lợi ích

XIN CHÂN THÀNH CẢM ƠN

